



> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan Deelnemers ROW/Algemeen Overleg (AO)
Datum 11 december 2020
Betreft Verslag Algemeen Overleg van 19 november 2020

Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming en
Preventie

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511VX Den Haag

T 070 340 79 11
F 070 340 55 54
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
N.E. Emmerik
ne.emmerik@minvws.nl
dienstpostbusROW@minvws.nl

www.row-minvws.nl

Ons kenmerk
VGP / 1668199

Bijlagen

Uw brief

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres met
vermelding van de datum en
het kenmerk van deze brief.*

VERSLAG

Verslag van het *online* **Algemeen Overleg** van het **Regulier Overleg Warenwet** op **donderdag 19 november 2020**.

Aanvang: 10:30 uur

GENODIGDEN/AANWEZIGEN

Voorzitter hr. S. van Hoogstraten
Secretariaat mw. N.E. Emmerik
mw. M. Achterhof (VvN)
hr. F. Egberts (Vereniging Ned. Vleeswarenindustrie)
mw. T.E.J. de Haas (min. VWS/VGP)
mw. A. Hoogeveen (min. VWS/VGP)
mw. Y. Huigen (NVWA)
hr. R. van der Kruijk (COV)
mw. G. Mittendorff (NVWA)
mw. B. Niemans (NZV)
mw. N. Polderman (Consumentenbond)
mw. N. Quaedvlieg (GroentenFruit Huis)
mw. I. Roosenbrand (CBL)
mw. P. de Ruyter (min. LNV)
hr. R. Siteur (Ahold/CBL)
mw. I. Stoelhorst (min. VWS/VGP)
mw. I. Tiesinga (FNLI)
mw. A. Vilorio (min. VWS/VGP)
mw. W. van der Vossen (Voedingscentrum)
hr. C. van der Weijden (NVWA)

1. Procedure digitaal vergaderen, voorstelronde en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom in deze online ROW/AO vergadering. Hij neemt de aanpak voor de online vergadering en presentielijst door.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Actieplan voedselveiligheid

Hoogeveen schetst de ontwikkelingen binnen het Actieplan Voedselveiligheid. In december 2020 wordt het Actieplan Voedselveiligheid afgerond en wordt de Tweede kamer hierover geïnformeerd. Alle acties hieruit zijn zo goed als klaar, zeker in de eierketen. Een paar acties zijn al wel in gang gezet, maar moeten nog worden afgerond. In alle sectoren zijn ook bredere acties uitgezet, zoals zelfregulering en wetgevingsacties. Op 1 december vindt bestuurlijk overleg plaats met de Eierketen en wordt de eindrapportage besproken. Hierna gaat het rapport naar de Kamer en wordt het Actieplan afgerond. Nog enkele acties zullen na afronding van het Actieplan Voedselveiligheid doorlopen, zoals acties die aanpassing van wetgeving verder en de acties op het terrein van de zelfregulering.

Hoogeveen zoomt in op één van de acties: traceerbaarheid. Hierover is overleg geweest met sectoren. Er komt een beleidsregel waarin bij een incident een bedrijf binnen 4 uur betrokken partijen moet kunnen traceren. In eerste instantie was het plan deze beleidsregel vandaag voor te leggen, maar deze is nog niet gereed om te bespreken. De nieuwe planning is om dat dit jaar alsnog via een schriftelijke ROW-ronde te doen.

Hoogeveen informeert de deelnemers dat er momenteel nog wordt gewerkt aan de meldplicht voor private laboratoria. Volgend ROW/AO zal er een concreet voorstel liggen om te bespreken.

Van der Kruijk herinnert Hoogeveen eraan een tijd geleden gesproken te hebben over de beleidsregel traceerbaarheid. Hij wil graag weten in welke mate de toen besproken kanttekeningen en opmerkingen zijn meegenomen in de nieuwe beleidsregel en hoe de industrie hierin is meegenomen.

Hoogeveen antwoordt dat de kanttekeningen gingen over uitzonderingssituaties en dat daar naar wordt gekeken. Grosso modo blijft de 4-uurs norm de norm en moet gehanteerd worden. Voor bijzondere situaties, wanneer niet aan deze 4 uur voldaan kan worden, zit er ruimte in en wordt de beleidsregel proportioneel uitgevoerd.

Tiesinga wil graag weten wat de stand van zaken is met betrekking tot de meldplicht private laboratoria. Ze geeft aan gehoord te hebben dat dit in de praktijk al wordt opgepakt en dat NVWA lab-uitslagen opvraagt bij private laboratoria. Hoogeveen legt uit dat voor levensmiddelen op dit moment geen meldplicht is voor private laboratoria. De NVWA heeft een pilot uitgevoerd om te kijken naar wat informatie opvragen bij laboratoria oplevert. Tiesinga laat weten dat de brief vanuit de NVWA niet deed vermoeden op dat het om een pilot ging. Huigen verklaart dat er al een tijdje een pilot gaande is waarbij één privaat lab over een aantal maanden om informatie (analysegegevens) gevraagd is om te kijken wat voor gegevens een meldplicht op zou leveren. Deze pilot loopt al enkele maanden. Het is een andere situatie als informatie van een privaat laboratorium van levensmiddelen wordt ingevorderd, dat kan namelijk altijd. Dit is echter iets anders dan een meldplicht. Ruyter voegt toe dat er al wel een meldplicht is voor diervoeders. Quaedvlieg laat weten positief te zijn tegenover het vastleggen van zowel de norm voor tracering als de meldplicht voor laboratoria. Ze is blij te horen dat de NVWA een pilot uitvoert en is benieuwd naar wat er met die informatie gedaan kan worden. Quaedvlieg benadrukt dat de kwaliteit van een melding belangrijker is dan de snelheid waarmee dat gebeurt. Haar vraag is dan ook of hiermee het doel wordt behaald, maar dit is al eerder aangegeven aan VWS en de NVWA. Hoogeveen

beaamt dat het niet alleen om de snelheid, maar ook om de kwaliteit van de informatie gaat. Daarom is het goed om dat na een tijd te evalueren. Voor nu wordt eerst deze stap doorgezet.

4. EU Greendeal: Farm to Fork strategie

Emmerik geeft een toelichting op de ontwikkelingen binnen de Farm to Fork-strategie aan de hand van de aan de agenda bijgevoegde notities. De eerste algemene raadsconclusies met appreciatie van de Farm to Fork strategie door de lidstaten zijn vastgesteld. Van der Vossen wil weten wanneer de discussie over antimicrobiële resistentie (AMR) start. Stoelhorst zegt dat hier nog niks over vernomen is en Viloria vult aan dat dit onderwerp grotendeels onder LNV valt. Stoelhorst legt uit dat in het Actieplan vermeld is wanneer de acties afgerond moeten zijn, maar dat de start niet wordt genoemd. Het Europese voorzitterschap (nu Duitsland) kiest de volgorde van de onderwerpen en is begonnen met etiketteringsonderwerpen. Naast Front-of-Pack labelling, voedingsprofielen en herkomstetikettering wordt ook etikettering van dierenwelzijn en houdbaarheidsdata ook opgepakt. Er wordt nu gewerkt aan het opstellen van raadsconclusies over deze onderwerpen. De onderhandelingen hierover zijn nog gaande. Voedsel fraude volgt later. Achterhof vraagt in hoeverre de mening van consumenten wordt meegenomen. Emmerik laat weten dat dit gebeurt via de impact assessments die volgend jaar uitgevoerd zullen worden. Quaedvlieg vraagt zich af of er voor herkomstetikettering een nieuw impact assessment gedaan wordt, aangezien er in 2016 ook al eentje gedaan is. Daarnaast laat ze weten het ROW een document van de NVOC te zullen sturen, dat kan nuttig kan zijn. Stoelhorst bevestigt dat er een nieuw impact assessment gedaan zal worden voor herkomstetikettering, maar laat weten dat hierbij is aangeraden om nationale pilots en de eerdere impact assessments mee te nemen. De voorzitter informeert of het een goed idee is om de raadsconclusies te delen met de deelnemers van het ROW AO. Stoelhorst zegt dat de finale conclusies publiek worden en iedereen ze dan zelf kan opzoeken. Als er vraag naar is, kan het dan ook via het ROW/AO gedeeld worden.

Van der Kruijk vindt de strategie inhoudelijk vrij breed en het is voor hem belangrijk dat op alle onderwerpen een Europese aanpak wordt voorzien en geambieerd. Voor de Nederlandse overheid brengt dat terughoudend met zich mee ten aanzien van het inzetten van nationale maatregelen. Hij ziet het Farm to Fork Actieplan als een kader waarbij we onderwerpen volgen via de Europese route. Het maken van nationale afwijkende afspraken schiet niet zoveel op en heeft impact op het level-playing field voor de bedrijven. Hij noemt het belangrijk om dit als uitgangspunt hanteren voor de komende periode en niet teveel af te wijken van wat er uit de Green Deal komt. Stoelhorst vindt dit helder. Grotendeels sluit Nederland aan op de Europese afspraken. Er zijn echter op het gebied van gezonde voeding is er daarnaast ook nationaal beleidsmaatregelen (bv. Nationaal Preventieakkoord), voor voedingsprofielen en herkomst zet Nederland in op Europees beleid en voor het voedselkeuzelogo zijn ook nationale ambities. De voorzitter vraagt Van der Kruijk of hij zijn vraag wat nader kan toelichten. Van der Kruijk licht zijn punt toe en roept op om zo min mogelijk akkoord te gaan met nationale afwijkingen of aanpassingen die de export kunnen hinderen. Zij lopen hier vaak tegen aan. Dit geldt niet enkel voor deze drie acties, maar voor alle acties binnen de Green Deal en Farm to Fork strategie. Quaedvlieg wil weten in hoeverre er (i.v.m. Covid19) lokale producten worden beschermd in de raads werkgroepen en of daar iets van wordt gemerkt? Stoelhorst laat weten dat dat tot op heden niet het geval is, maar mogelijk nog wel kan komen.

5. Voedselkeuzelogo/productverbetering

Stoelhorst licht de informatie uit de Kamerbrief toe. In 2021 zal worden getest hoe het systeem voor productverbetering werkt voor 1 of 2 productgroepen. Vanaf 2022 moet het systeem voor de productcategorieën breed worden uitgerold.

Voor wat betreft Nutri-Score wordt door zeven landen gewerkt aan internationale governance/organisatie rondom Nutri-Score. Er komt een stuurgroep en een wetenschappelijk comité waarvan de samenstelling momenteel wordt besproken. In januari zal waarschijnlijk de start van de evaluatie van Nutri-Score door het internationale wetenschappelijke comité beginnen. Eind 2021 is hopelijk de wettelijke toelating van Nutri-Score in Nederland rond. Ondertussen liggen er al een aantal producten in de schappen met het logo. Deze producten komen meestal uit het buitenland en kunnen i.v.m. wederzijdse erkenning niet geweigerd worden. Ook wordt er een pilot (test) uitgevoerd door een supermarkt.

Polderman herhaalt dat in de Kamerbrief staat dat er gekeken wordt of de doelstelling van productverbetering scherper kan en wil graag weten hoe dit wordt aangepakt. Stoelhorst informeert dat er een internetconsultatie is geweest waarop bedrijven konden reageren. De doelstelling was dat in 10 jaar de ondergrens substantieel kan worden opgeschoven. Het bedrijfsleven vond dat te ambitieus en voor andere partijen (gezondheidsfondsen, consumentenbond) kan dit juist een stapje harder. VWS zal gaan kijken met de werkgroep en deskundigen wat haalbaar is. Dit zal tevens getoetst worden bij stakeholders. Uiteindelijk is het aan VWS en de Staatssecretaris om de doelstellingen vast te stellen. Polderman vindt het fijn dat hier naar gekeken wordt.

De voorzitter vraagt of Nutri-Score verplicht wordt. Stoelhorst licht toe dat het een vrijwillig logo is, maar dat een logo pas goed kan werken als het breed wordt ingevoerd. De ambitie is er bij supermarkten, dus hopelijk wordt het uiteindelijk ook breed gezien in de schappen en niet enkel bij de 'groene' producten. Overigens mag een bedrijf het logo niet enkel voor een paar producten het logo invoeren, maar moet bij deelname het gehele productportfolio worden voorzien van Nutri-Score.

Tiesinga heeft twee vragen. Allereerst wil ze weten over er een consultatie komt over het aan te passen algoritme, en daarnaast benadrukt ze het belang van goede voorlichting aan de consument, en dat hierbij goed voor het voetlicht moet komen wat het verschil tussen het logo en de Schijf van Vijf is. Stoelhorst antwoordt op de eerste vraag dat met de aan Nutri-Score deelnemende landen wordt besproken op welke wijze stakeholders input kunnen leveren. Het is niet zo dat het concept aangepaste algoritme wordt getoetst bij de stakeholders. Aanpassingen worden door het wetenschappelijk comité voorgesteld aan de stuurgroep van Nutri-Score. Verder wordt het belang van voorlichting bevestigd. Er worden voorbereidingen getroffen voor een eventuele publiekscampagne. Hierbij worden nu eerst onderzoeken gedaan hoe het logo het beste richting consumenten kan worden uitgelegd.

6. Whole Genome Sequencing (WGS)

Stoelhorst geeft aan dat dit onderwerp al eerder aan bod is gekomen. De methode wordt steeds vaker gebruikt door het RIVM en WFSR waardoor retrospectief bronnen en uitbraken gekoppeld kunnen worden. Dit geeft verscherping aan de borging van voedselveiligheid.

Van der Weijden geeft vervolgens een presentatie, welke zal worden meegestuurd met het verslag.

Van der Kruijk vraagt of van der Weijden op de hoogte is van bedrijven (voedingsmiddelenbedrijven) die privaat WGS toepassen in hun voedselveiligheidsaanpakken. Van der Weijden zegt dat ze dat zeker kunnen en dat er ook signalen zijn dat dat gebeurt. De vraag daarna is wel of een eventuele listeria besmetting ligt aan de grondstof of aan de schoonmaak. Het is niet bekend hoe breed deze private toepassing plaatsvindt, want het is niet verplicht en dus toetst de NVWA er ook niet op.

Quaedvlieg vond het een goede presentatie. Voor specifieke vragen zal ze bilateraal van der Weijden benaderen. De nieuwe methode heeft veel meerwaarde voor het opsporen van uitbraken en voor bedrijven. Aangezien veel grondstoffen van buiten Europa/NL komen, vraagt ze zich af hoe hiermee om te gaan. Daarnaast vraagt ze hoe het bij gemengde levensmiddelen met verschillende grondstoffen, bv. een pizza, werkt. Van der Weijden informeert dat er op EU-niveau al veel gesproken is over een gezamenlijke database voor WGS data, maar dat delen van andere typeringsdata overigens al jaren wordt gedaan. Sinds het vraagstuk 'AVG' is delen van data er niet eenvoudiger op geworden en dit vraagstuk levert veel vertraging op om WGS data met elkaar te delen. Met name in Noord-West Europa zijn de landen binnen de eigen landsgrenzen al bezig met proactief delen van data. De vraag v.w.b. de levensmiddelen met verschillende grondstoffen, zoals een pizza, waarbij een positief resultaat gevonden wordt zal aanvullend onderzoek vragen i.h.k.v. bronopsporing.

Tot slot zegt van der Weijden dat binnen WGS begonnen is met listeria, omdat hier de meeste winst mee te behalen is, maar dat salmonella en STEC hierna ook onderzocht worden. Dit gaat ongetwijfeld ook het een en ander opleveren.

7. Signaleringsoverleg 'opkomende voedselveiligheidsrisico's'

Stoelhorst licht toe dat dit onderwerp al een paar keer op de agenda heeft gestaan. Er zijn inmiddels 2 typen signaleringsoverleg ingericht: Chemie en Microbiologie. Onder andere de NVWA, het RIVM, WFSR, CtBG en CBG zitten hierbij en deze kijken naar opkomende signalen die mogelijk tot risico's kunnen leiden. Men bekijkt vooral trends, ontwikkelingen. In deze overleggen wordt bepaald of signalen verder opgepakt moeten worden, via nader onderzoek of een risicobeoordeling. Zodra het een signaal is waarop het toezicht zou moeten acteren, wordt het uit deze overleggen gehaald en gaat het naar de handhavingsautoriteit. Deze overleggen zijn ingericht en lopen momenteel. Daarnaast signaleert het bedrijfsleven zelf ook en houdt informatie bij in hun systemen. Vandaar dat het bedrijfsleven ook graag wordt aangehaakt bij deze overleggen om informatie te bespreken en uit te wisselen. Er is een gesprek geweest met verschillende sectoren (NZO, COV, akkerbouw, groentenfruit huis) om een overleg in te richten met het bedrijfsleven. Er is een constructie bedacht om onafhankelijkheid van publieke autoriteit te kunnen garanderen. Het bedrijfsleven constateerde dat de door VWS, WFSR en RIVM voorgestelde constructie niet werkt. Bedrijfsleven is met deze constructie onvoldoende betrokken bij de signalering van opkomende risico's. Bedrijfsleven ziet graag dat zij met de publieke instituten gezamenlijk signalen bespreken, dit zou passen binnen de verantwoordelijkheden van alle partijen. Er wordt opnieuw gekeken welke constructie mogelijk is.

Tiesinga vraagt zich af of de FNLI ook was uitgenodigd hiervoor. De lijst die Stoelhorst opnoemde was met name gericht op de primaire sectoren.

Stoelhorst kan daar nu geen antwoord op geven, maar gaat dit na.

Quaedvlieg zegt graag samen te willen werken om signalen met elkaar te bespreken, maar vindt de huidige structuur nog niet helemaal passend.

8. Evaluatie Regulier Overleg Warenwet 2016 – 2019

De Haas ligt het proces toe over de evaluatie. Volgens het protocol wordt het ROW elke vier jaar wordt geëvalueerd. Komen tijd zal de evaluatie over de jaren 2016 – 2019 worden uitgevoerd. Eind februari 2021 zal dit onderwerp weer op de agenda staan van het ROW/AO.

9. Rondvraag

Er zijn geen vragen. Stoelhorst licht een wijziging in dossierhouders binnen VWS toe.

De voorzitter sluit de vergadering om 12.20.

De secretaris,
N.E. Emmerik